

Čo sú to mokrade?

Mokrade sú územia, kde je prítomná voda, teda jazerá, rieky, močiare, mokré lúky, rašeliniská, oázy, ústia a delty riek, prílivové plochy, pobrežné územia, mangrovy, korálové útesy. Patria sem aj človekom vytvorené rybníky, ryžové polia a vodné nádrže.

Mokrade sú pre našu planétu a pre ľudí veľmi dôležité. Zachovávajú rozmanitosť živých organizmov a zadržiavajú vodu v krajine, čím chránia krajinu pred záplavami a eróziou. Sú zdrojom pitnej a úžitkovej vody, fungujú ako čističky vôd a hrajú svoju úlohu aj pri chove rýb a rekreácii. Napriek tomu patria medzi najohrozenejšie.

**rojovník
močiarny**

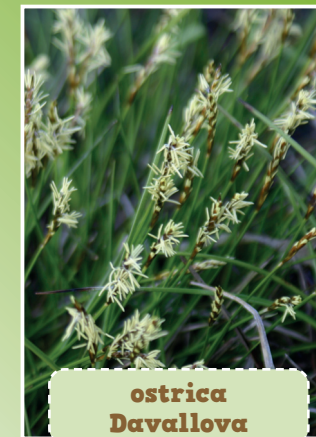
**marsilea
štvorlistá**

**tučnica
obyčajná**

**mečík
škridlicovitý**

**ostrica
Davallova**

**nátržnica
močiarna**

**vachta
trojlistá**

**rosička
okrúhlistá**

**kľukva
močiarna**

**leknô
biele**

**všivec
močiarny**

**diablok
močiarny**

**kosatec
sibírsky**

**rašelinisko Rudné
(CHKO Horná Orava)**

autor foto: Róbert Tmka

Ostrica Davallova (<i>Carex Davalliana</i>) Popis: typický druh mokraďových stanovišť Zaujímavosť: drobná rastlina, ktorá vytvára výrazné husté trsy, známe sú jej rozsiahle porasty s výskytom zaujímavých a pekných močiarnych rastlín Výskyt: prameniská, rašeliniská a slatiny (hojnejšia hlavne vo vápencových oblastiach Karpát SR) Kvitnutie: apríl – máj autor foto: Daniel Dítě	Mečík škridlicovitý (<i>Gladiolus imbricatus</i>) Popis: zákonom chránená trváca rastlina Zaujímavosť: vysoká bylina, listy sú mečovité, len najnižší list je tupý, má väčší počet fialovočervených až purpurových pyskatých kvetov, vyrastajúcich v strapcovitom súkvetí Výskyt: slatiny, vlhké lúky a lesy, od nížin až po horský stupeň (Záhorie, Orava, Spiš, Šariš, úpätie Vysokých Tatier) Kvitnutie: júl – august autor foto: Daniel Dítě	Tučnica obyčajná (<i>Pinguicula vulgaris</i>) Popis: zákonom chránená hmyzožravá trváca rastlina Zaujímavosť: listy má pokryté žliazkami dvojakého druhu; stopkaté žliazky vylučujúce sliz, ktorý hmyz obaľuje a uduší, sediace žliazky vylučujú tráviace šťavy (nestrávené časti odvieva z listov vietor), kvety má modroľalové Výskyt: rašeliniská, slatiny a prameniská (Považie, Kysucké vrchy, Orava, Slovenské Rudohorie, vnútrokarpatské kotliny, na východe zasahuje až na Šariš) Kvitnutie: máj – júl autor foto: Daniel Dítě	Marsilea štvorlistá (<i>Marsilea quadrifolia</i>) Popis: zákonom chránená vodná a trváca rastlina Zaujímavosť: vodná papraď, rastúca v kolóniách, v bahne má zakorenený plazivý, až 1 m dlhý podzemok, z ktorého vyrastajú dlho stopkaté, 4-početné listy (pripomínajúce štvorlistky dateliny) Výskyt: teplé nížiny stojatých alebo peroidicky tečúcich vôd (Východoslovenská nížina) Kvitnutie: apríl – október autor foto: Radoslav Považan	Rojovník močiarny (<i>Ledum palustre</i>) Popis: zákonom chránený husto konaristý jedovatý ker Zaujímavosť: ľudovo planý rozmarín, ker (až 1,5 m) s hrdzavo chlpatými kožovitými a trvácimi listami v čerstvom stave prenikavo voňajúcimi po živici, nadzemná časť obsahuje viac jedovatých zložiek, z nich najdráždivější je rojovníkový gáfor ľedol, kvety vylučujú voňavý nektár, ich intenzívna vôňa spôsobuje uhynutie veľkého množstvo drobných mušiek Výskyt: rašeliniská (Západné Beskydy, Veľká Fatra, Vysoké Tatry, Rojkovské rašelinisko) Kvitnutie: máj – jún autor foto: Jaroslav Košťál	MALÁ KNIŽKA MOKRAĎOVÝCH RASTLÍN ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Všivec močiarny (<i>Pedicularis palustris</i>) Popis: zákonom chránená močiarna rastlina Zaujímavosť: poloparazitická dvojročná vlnkomilná rastlina, ktorá sa koreňmi napojí na parazitovanú rastlinu, v minulosti sa odvar z rastliny používal na odvislenie vodných pľoch, vyhladáva miesta s vysokou hladinou podzemnej vody Výskyt: rašeliniská, slatiny a na okrajoch teplejších oblastí (Jurský štít, Podunajská za slinkom (heliotropizmu)) Zaujímavosť: vytvára súvislé porasty na vodnej hladine, znáša až 3 m hlboké vody a má výrazne veľké biele kvety, ktoré sa otáčajú Popis: zákonom chránená trváca a mierne jedovatá vodná rastlina (Nymphaea alba) Lekno biele autor foto: Miloš Balla Kvitnutie: jún – august (2 – 7 dní)	Kľuka močiarna (<i>Oxycoccus palustris</i>) Popis: zákonom chránená malá poliehavá a krízkovitá rastlina Zaujímavosť: kvet má sýtoružovú až červenú farbu, jej plodom sú červené, jedlé bobule o niečo väčšie ako čučoriedky Výskyt: rašeliniská a vrchoviská (Pohorelské vrchovisko, Orava) Kvitnutie: máj – august autor foto: Martina Proháčková	Rosička okrúhlistá (<i>Drosera rotundifolia</i>) Popis: zákonom chránená drobná mäsožravá a trváca rastlina Zaujímavosť: obyva substráty chudobné na živiny, získava hotové organické látky z tieľ drobného hmyzu, má nezvyčajne vyzerajúce listy na ňi pokryté dlhosťopkatými červenohnedými žliazkami chlpmi – tentákulami (vyhliadajúce ako tučoriedky) Výskyt: vrchoviská, rašeliniská a vresoviská (Horná Orava, Záhoriská nížina, okolie Banskej Štiavnice, Košice a Martina) Kvitnutie: jún – august autor foto: Michal Kaláš	Vachta trojlístá (<i>Menyanthes trifoliata</i>) Popis: zákonom chránená trváca rastlina Zaujímavosť: ľudovo nazývaná vodná datelina, vytvára súvislé porasty, skvetie je koncový strapiec ozdobných bledorúžových kvetov s peľnicami ľalovej farby Výskyt: slatiny, rašeliniská a vlhké lúky (rastie roztrúsené až vzácne takmer na celom území SR, chýba najmä v najteplejších oblastiach) Kvitnutie: máj – jún autor foto: Martina Proháčková	Nátnica močiarna (<i>Comarum palustre</i>) Popis: zákonom chránená močiarna viacročná a polokrovitá rastlina Zaujímavosť: vyznačuje sa dlhým drevenatým podzemkom, kvety má tmavo purpurové, jej plody sú nazky, ktoré môžu na vode plávať a sú vyhladávané vtákmi Výskyt: rašeliniská, slatiny a mierne tečúce pýtké vody (Orava a podtatranská oblasť) Kvitnutie: jún – júl autor foto: Martina Proháčková	Diablik močiarny (<i>Calla palustris</i>) Popis: zákonom chránená trváca rastlina Zaujímavosť: v špirále na šúľku je uložených mnoho drobných, bielych kvietkov, ktoré hnilobným zápachom lákajú opelujúci hmyz a vodné slímáky Výskyt: vlhké lúky a rašeliniská v nížinách (východné Slovensko) Kvitnutie: máj – jún autor foto: archív NAPANT
Zdroje: Kolektív autorov: Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín, Slovak edition, Vydavateľstvo príroda, s.r.o., Bratislava 2004, ISBN 80-07-01188-9. https://www.biomonitring.sk https://botany.cz/cs/ https://www.nahuby.sk/atlas-rastlin https://snaturou2000.sk/rastliny https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka					